

Del av fortbildningen *Kunskap om hbtqi och likvärdigt bemötande*

Manus till video

Intervjuare: Hej! Per Ringqvist heter jag. I dag ska vi prata om hur vi kan ha ett inkluderande språkbruk ur ett hbtqi-perspektiv. Med mig har jag med mig Ida Ali Lindqvist, sakkunnig i hbtqi-frågor på kunskapsföretaget Amphi. Varför är det utifrån ett hbtqi-perspektiv viktigt att tänka på språkbruk?

Ida: Vi pratade tidigare om antaganden, som också påverkar språket. Om jag gör ett antagande om att någon är på ett visst sätt så kommer mitt språk att bli därefter. Till exempel, att säga till en man du möter: "Så du är gift? Vad heter din fru?" Ett annat exempel: Ifall man pratar med ett barn och frågar: "Vad heter din mamma och pappa?" Det sättet att prata på osynliggör om barnet har två mammor eller bara en mamma eller en pappa, till exempel. Det vore så enkelt att bara använda ordet förälder. Och det här är faktiskt enkla sätt för att skapa mer trygghet.

Intervjuare: Men om jag ska göra det i praktiken, vad kan jag göra?

Ida: Försök att tänka på språkbruket i förväg. Se över vilka frågor du ställer. Ett bra sätt är att ställa öppna och inkluderande frågor.

Intervjuare: Hur gör jag det?

Ida: I stället för "har du en fru eller man?" så kan man fråga: "Lever du med någon?" Eller: "Hur ser din familj ut?" I stället för att fråga en förälder om den andra mamman eller pappan så kan man fråga: "Finns det någon mer som har vårdnaden om barnet?"

Intervjuare: Vad kan det få för konsekvenser om jag inte tänker på språkbruket eller inte ställer öppna frågor?

Ida: Om vi bara kör på utan att tänka oss för så riskerar vi att släcka ner vår nyfikenhet inför den vi möter. Vi alla vill bli tilltalade på ett språk som vi kan känna igen oss i. Och om det blir på det här sättet så kan det leda till att alla inte kan svara på en fråga, vilket kan befästa känslor av att: "Jag är avvikande eller konstig." Eller till att jag missar värdefull information. Och då vet jag kanske inte heller vilken information jag ska ge till den jag möter. Det kan bli en brist i både bemötande och kvalitet och det kan påverka förtroendet för verksamheten.

Intervjuare: Om jag skulle uppleva detta som krångligt eller ovant, vad gör jag?

Ida: Acceptera att det kan kännas ovant att ändra språkbruket. Vi är påverkade av normer och antaganden, alla är det. Och då är det bra om man kan öva på att ställa öppna frågor själv eller tillsammans med sina kollegor.

Intervjuare: Tack.